ČESKOMORAVSKÝ CEMENT
HEIDELBERGCEMENT Group

ČESKOMORAVSKÝ ŠTĚRK
HEIDELBERGCEMENT Group

ČESKOMORAVSKÝ BETON
HEIDELBERGCEMENT Group

Směrnice BOZP

Bezpečnost při řízení vozidel

Vypracoval:	Ing. Kateřina Vanišová, Mgr. David Rotrekl
Odsouhlasil:	Ing. Jan Drapáč
Schváleno na poradě Country Managementu dne:	20. 5. 2020
Publikováno dne:	4. 6. 2020

Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem publikace

Vypracováno na základě směrnice HeidelbergCement Driving Safety, verze 4.0. vydané 11/2019, dostupné zde: http://unite.grouphc.net/wok/hs/Pages/HSGuidelines_en-US.aspx

1. Účel

Tato směrnice poskytuje všem zaměstnancům a smluvním partnerům obecná základní pravidla a stanovuje minimální požadavky, které je nutné dodržovat při řízení vozidel nebo obsluze mobilních zařízení, při našich vlastních a smluvně sjednaných logistických činnostech na pracovištích i mimo ně.

V případě, že se tato pravidla liší od minimálních požadavků stanovených právními předpisy, pak musí být dodrženo přísnější pravidlo.

2. Cíl

Cílem tohoto dokumentu je eliminovat zranění a smrtelné nehody v souvislosti s řízením vozidel a obsluhou zařízení. Toho lze dosáhnout dodržováním opatření uvedených v tomto dokumentu, která se ukázala jako účinná při snižování počtu nehod v souvislosti s provozem mobilních zařízení v rámci provozů i mimo něj.

3. Rozsah působnosti

Tato směrnice je určena pro všechny závody a provozovny společností náležejících do skupiny HeidelbergCement v České republice (dále označovaných jednotlivě též jako „**Společnost**“). Tato směrnice je po schválení závazná jak pro všechny zaměstnance těchto společností, tak pro všechny další osoby, které vykonávají v daných závodech a provozovnách příslušné práce, tedy např. pro dodavatele (např. na základě odkazu v příslušných dodavatelských smlouvách).

Rozsah tohoto dokumentu zahrnuje veškeré druhy mobilních zařízení, včetně logistických nákladních aut, těžkých vozidel a těžebního zařízení a užitkových / osobních vozidel (např. firemní auta, pickupy, dodávky) provozované Společností nebo pro Společnost.

4. Povinnosti

Vedení Společnosti je odpovědné za bezpečnost práce při řízení vozidel nebo obsluze mobilních zařízení.

Zaměstnanci Společnosti a její smluvní partneři jsou povinni:

- postupovat podle bezpečných pracovních postupů s použitím požadovaných ochranných pracovních prostředků;
- oznámit jakékoliv bezpečnostní riziko, které rozpoznají, svému vedoucímu nebo jinému nadřízenému;
- používat předepsané OOPP, vybavení a bezpečnostní zařízení v souladu se školením a místními předpisy;
- přestat používat jakékoliv vozidlo a odstavit jej, pokud si myslí, že by jeho používání mohlo být nebezpečné, a ihned informovat odpovědného vedoucího nebo jinou odpovědnou osobu.

5. Definice

Signalista	Osoba, která řídí chod / pohyb jakéhokoli stroje (navádění jeřábu, couvání vozidla, …)
Dodavatelé	Jednotlivci, společnosti nebo sdružení smluvně zajištění pro Společnost, aby vykonali určitou specifikovanou práci, ať už na krátkodobé (konkrétní zakázka) nebo dlouhodobé bázi (jako např. smluvní partneři zajišťující údržbu).
Školení řidičů	Oficiální školicí program, který má zajistit, aby řidiči byli kvalifikovaní a způsobilí k obsluze určité třídy vozidel. Programy zahrnují kombinaci teoretické výuky v učebnách a praktické hodnocení na silnici.
Řidiči	Osoby, které ovládají služební vozidlo v souvislosti s plněním pracovních úkolů.
Okrajová / svahová ochrana / stupně	Okrajovou ochranou mohou být účelově zkonstruované nárazníky, svodidla nebo zábrany vyrobené z vhodných materiálů tak, aby zabránily vozidlům přejet přes okraj úrovňového rozdílu ramp či komunikací.

FOPS/ROPS	FOPS (Falling-Object Protective Structure) jsou prostředky vyztužení kabiny, které mají za cíl ochránit řidiče zařízení před úrazy způsobenými padajícími objekty, např. balvany. ROPS (Roll-Over Protetive Structure) je systém, který chrání řidiče před úrazem při převrácení stroje.
Logistická vozidla (nákladní automobily)	Jakékoli vozidlo, které má celkovou hmotnost větší než 3,5 tuny na pevném podvozku nebo polopřívěs (nebo nákladní automobil, jak je definován právními předpisy). Mezi Logistická vozidla patří i mimo pracoviště operující zásobovací vozidla jako např. autodomíchávače a vozidla dopravující volně ložený cement.
Těžká technika	Mezi klasickými těžkými dempry a silničními vozidly je celá škála typů vozidel, které mohou být použity při různých úlohách při těžbě. Například přepravní úkoly nebo obslužné úkoly jako kropičky, nabíjecí vozy, atd.
Těžební / Těžká pohyblivá technika	Mobilní zařízení používaná při provozu, která obvykle nesmí cestovat po komunikacích bez zvláštního povolení. Zahrnuje vozidla pro nákladní dopravu po místní komunikaci, jak ve vlastnictví společnosti, tak pronajaté nebo jinak smluvně zajištěné. Takovými vozidly jsou například vyklápěcí vozy, kolové nakladače, rypadla, vrtačky, buldozery, nákladní vozy na vodu, škrabáky, grejdry či vidlicové vysokozdvižné vozíky.
Plán řízení rizik při cestě	Systém řízení, který zajistí, aby byly vyhodnoceny všechny použitelné trasy a rizika byla patřičně minimalizována, zdokumentována a cesta realizována.
Oprávnění	Platný průkaz prokazující, že jmenovaná osoba je oprávněna k řízení příslušných skupin a podskupin vozidel na uvedených silnicích a účelových pozemních komunikacích.
Užitková / osobní vozidla	Vozidla (včetně mikrobusů) nepřesahující celkovou hmotnost 3,5 tuny (nebo osobní vozidlo, jak je definováno právními předpisy). Zahrnuje i osobní auta, pickupy a dodávky používané při plnění pracovních úkolů a vozidla smluvně sjednaná k obchodním účelům.
Mobilní zařízení	Jakýkoli stroj s vlastním pohonem ovládaný řidičem nebo obsluhou.
Veřejná pozemní komunikace	Jakákoliv cesta / komunikace dostupná pro veřejnost. Účelové komunikace v prostorech Společnosti nejsou považovány za veřejnou pozemní komunikaci, pokud to tak není stanoveno jiným interním předpisem.
Pronajaté vozidlo	Pronajaté vozidlo je vozidlo, které nevlastní Společnost, které je pronajato na určité časové údobí. To zahrnuje krátkodobé i dlouhodobé pronájmy (leasing) vozidel.
Strojvedoucí	Osoba, která řídí lokomotivu nebo posunovaný díl za účelem nakládky nebo vykládky železničních vozů.
Tachograf	Po namontování do vozidla tachograf zaznamenává rychlost vozidla i to, zda se vozidlo pohybuje či stojí. Také ho lze použít k záznamu odřízených hodin vozidla.
Zařízení pro obousměrnou komunikaci	Zařízení pro obousměrnou komunikaci se používá k elektronické komunikaci mezi dvěma nebo více osobami; zahrnuje například mobilní telefony (i satelitní), bezdrátové vysílačky a pagery.
VDR (Záznamové systémy dat vozidel)	Mechanický anebo elektronický záznamový systém, který zaznamenává následující klíčové informace o jízdním výkonu jednotlivých řidičů, jako jsou řidičovy jízdní hodiny, rychlost, prudké zvýšení rychlosti, prudké snížení rychlosti, informace o rozsahu převodovky, poloha parkovací brzdy, varovná pozice a stav bezpečnostního pásu. Přesné funkce závisí na použitém VDR.

Klíny k zajištění kol	Klíny z pevného materiálu umístěné vedle kol vozidla, aby se zabránilo náhodnému pohybu.
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky

6. Bezpečnostní opatření pro řidiče

Tato kapitola stanovuje bezpečnostní opatření pro řidiče.

6.1 Udržení bdělosti a předcházení únavě

Řidičům není dovoleno obsluhovat vozidlo, pokud nejsou zcela odpočatí a bdělí.

Řidiči jsou odpovědní za dodržování povinného odpočinku (bezpečnostní přestávky) a maximální doby řízení. Společnost musí informovat řidiče o tom, jak rozpoznat únavu a problémy s bdělostí a o prostředcích, jak jim čelit.

Společnost zajistí, aby odměňovací mechanismy nepodněcovaly řidiče k nadměrné práci přesčas, což by mohlo vést k řízení při únavě nebo vyčerpání.

6.2 Návykové látky a alkohol

Řidiči nesmí řídit vozidlo pod vlivem alkoholu, návykových látek nebo jakékoli jiné substance nebo léků, které by mohly snížit jejich schopnost bezpečně řídit vozidlo.

Řidiči se musejí řídit touto směrnicí, právními předpisy a obecnými požadavky svého zaměstnavatele vztahujícími se k návykovým látkám a alkoholu.

Společnost může v souladu s právními předpisy provést namátkově test na alkohol nebo jiné návykové látky.

6.3 Bezpečnostní pásy

Řidiči a pasažéři všech vozidel musejí používat bezpečnostní pásy ve vozidle po celou dobu, kdy je vozidlo v pohybu.

Každý řidič vozidla musí zajistit, aby si všichni cestující zapnuli bezpečnostní pás před uvedením vozidla do pohybu.

Taxíky a autobusy / vozidla, která nejsou vybavena bezpečnostními pásy, mohou být používána pouze tam, kde neexistuje jiná alternativa. Aby se minimalizovalo riziko, místa na předních sedadlech (nejblíže u předního skla) a na sedadlech sousedících s dveřmi se nebudou obsazovat, pokud nejsou osazena bezpečnostními pásy.

Bezpečnostní pásy musí být používány stanoveným způsobem. Používání zařízení, která blokují, uvolňují nebo mění řádné fungování bezpečnostních pásů, je zakázáno.

Je-li vozidlo vybaveno lehátkem, může být toto lehátko používáno jen tehdy, pokud je pro tento účel použit certifikovaný zádržný prostředek.

6.4 Pasažéři

Řidiči nesmí přibírat žádné pasažéry (jako například stopaře nebo domluvené spolujízdy) v rámci jakékoliv služební cesty pro Společnost, pokud k tomu nemají ústní nebo písemné povolení od přímého nadřízeného.

6.5 Náklad

Náklad převážený vozidly musí být bezpečně zajištěn v rámci hmotnostních limitů.

Veškeré pracoviště Společnosti musí poskytnout vhodné prostředky k zajištění schopnosti řidiče bezpečně upevnit / odjistit náklad, zejména pokud tento proces vyžaduje práci ve výšce, např. pomocí systémů záchranných lan nad vozidlem nebo plošin podél vozidla.

6.6 Dodržování pravidel silničního provozu a dopravního značení (na pracovišti i mimo něj)

Řidiči musí být obeznámeni s dopravními právními a vnitřními předpisy a nařízeními (tj. rychlostní omezení, příkazy k zastavení apod.) a musí je dodržovat na všech místech, kde budou řídit vozidlo.

6.7 Mobilní telefony a dvousměrná komunikační zařízení

Jakékoliv používání mobilních telefonů a mobilních zařízení držených v ruce za jízdy je při řízení zakázáno. To se týká i psaní textových zpráv.

Pasivní poslech a odpovídání na provozní nouzová hlášení s použitím mobilních telefonů, bezdrátových vysílaček nebo vysílaček v pásmu občanských frekvencí (CB radiostanice) je možné povolit, nicméně jejich používání je nutné udržet na nutném minimu. Ve všech případech před odpovědí na takový rádiový hovor musí být vozidlo v klidové poloze.

Používání mobilních telefonů za jízdy znamená rozptýlení a značně zvyšuje riziko dopravní nehody. Společnost uznává, že i když v mnoha zemích je legální používání hands-free zařízení, rozptýlení pozornosti způsobené rozhovorem stále brání bdělému řidičskému chování. Společnost tudíž doporučuje řidičům, aby při řízení nepoužívali mobilní telefony, včetně používání hands-free zařízení.

6.8 Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP)

Nošení oblečení s vysokou viditelností je povinné na všech provozních pracovištích Společnosti jsou dány bezpečnostními zónami pro používání předepsaného OOPP .

- Minimální požadavky Společnosti na povinné OOPP jsou dány mapami zón, kde jsou stanoveny minimální požadavky na používání předepsaných OOPP. Ve výrobních prostorech na všech provozních pracovištích je nutností používat - bezpečnostní helmu s podbradním páskem, ochranu očí, bezpečnostní obuv a oblečení s vysokou viditelností (dále také „základní sada OOPP).
- Všichni řidiči vozidel (logistických nákladních / osobních vozů), kteří podnikají cesty pro Společnost (vlastní i smluvní), jsou povinni se řídit zavedenými zónami pro používání OOPP v daných provozech nebo na staveništích.
- Všechny OOPP musí být ve funkčním stavu. Oblečení s vysokou viditelností musí splňovat požadavky na denní nebo noční použití, tj. kombinace fluorescenčního a retroreflexního materiálu, jak je definován v příslušných předpisech.

7. Bezpečnostní opatření pro přímé úsekové vedení

Tento oddíl stanovuje bezpečnostní opatření pro přímé řízení, které musí přijmout všechny provozovny Společnosti a jejich dodavatelé, aby se zvýšil dlouhodobý výkon bezpečnosti při řízení.

7.1 Kvalifikace a výběr řidičů (referentů) osobních služebních vozidel

Řidiči musejí být způsobilí a schopní bezpečné jízdy podle stanovených kritérií.

V průběhu náborů řidičů (referentů) osobních služebních vozidel se zkoumá:

- zdravotní způsobilost k řízení vozidla;
- zda je žadatel držitelem příslušné skupiny a podskupiny oprávnění k řízení vozidla, které má řídit nebo obsluhovat.

7.2 Kvalifikace a výběr řidičů z povolání

Řidiči musejí být kvalifikovaní, zdravotně i tělesně způsobilí a schopní bezpečné jízdy podle stanovených kritérií.

V průběhu náboru řidičů (profesionálů) u vozidel používaných na pozemních komunikacích (např. osobní vozidla, vozidla logistiky, těžká technika, nákladní automobily) se:

- zajišťuje, že žadatel je držitelem příslušné skupiny a podskupiny oprávnění k řízení vozidla (plus přívěsy), které má tato osoba řídit nebo obsluhovat (mobilní zařízení) – to platí pro všechny řidiče včetně dodavatelů, kteří řídí jménem Společnosti;
- zkoumá nehodová a trestně odpovědní minulost jednotlivce a to ještě před výběrem k pohovoru, pokud je zjistitelná;
- zjišťuje žadatelova zdravotní a tělesná způsobilost pro řízení motorových vozidel;
- zjišťuje, že žadatel má reference, které jsou spolehlivé a má platné řidičské oprávnění;
- mohou ověřit jeho řidičské schopnosti ve fázi náboru;
- tam, kde je to možné, se testují znalosti řidiče o pravidlech silničního provozu;
- řidič musí být prokazatelně informován o zásadách Společnosti a standardech týkajících se řízení motorových vozidel.

V průběhu náboru řidičů těžebních pohyblivých zařízení a těžkých vozidel se navíc:

- zjišťuje, že řidiči těžebního pohyblivého zařízení a těžkých vozidel jsou řádně vyškoleni a schopni zařízení obsluhovat;
- zajišťuje plnění všech zákonných požadavků na provoz zařízení.

7.3 Školení a hodnocení řidičů

Všichni řidiči logistických vozů, těžebních pohyblivých zařízení a těžké techniky, kteří v rámci plnění pracovních úkolů řídí vozidlo nebo obsluhují mobilní zařízení, musí nezbytně projít počátečním školením (zaškolení) a následně se musí účastnit pravidelných zákonných školení založených na vyhodnocených rizicích.

K řízení ve vysoce rizikovém prostředí a k řízení specializovaných vozidel mohou být zapotřebí další školení (profesní řidiči).

Školení řidičů zahrnuje minimálně následující:

- opakování politiky Společnosti a právních předpisů souvisejících s řízením;
- opakování poučení plynoucích z minulých případů a nehodových trendů;
- pokyny, jak hlásit incidenty a nebezpečné situace;
- poučení o technikách opatrné/defenzivní jízdy (včetně bezpečné jízdní vzdálenosti, pohybu očí a ohniskové vzdálenosti, předvídání, brzdění, prostředky pro zabránění převrácení);
- poučení o dopadu slepého úhlu na možnost rozhledu;
- poučení o vlivu únavy na řidičské schopnosti a prevence únavy;
- poučení o účincích užívání léků a návykových látek na řidičské schopnosti a seznámení s pravidly Společnosti proti drogám a alkoholu;
- poučení o používání zádržných systémů ve vozidlech (bezpečnostní pásy) a bezpečnostního vybavení;
- poučení o nutnosti provést kontrolu před jízdou, inspekci a hlášení závad;
- poučení o správné poloze sezení;
- poučení o technikách řízení rizik při cestě (kde je to vhodné);
- poučení o bezpečném přístupu k řízení v lomech (pro řidiče lehkých vozidel, je-li to vhodné);
- poučení o místních rizicích jízdy (včetně osobní bezpečnosti), předpisů a kultury jízdy;
- poučení o nutnosti zabezpečit náklad;
- závěrečný test.

Řidičské školení může dále obsahovat poučení o efektivní spotřebě paliva.

Potřeba opakovaného školení s ověřením znalostí se zakládá na výkonu řidiče a vyhodnocení rizik s opakovaným školením naplánovaným v patřičných intervalech po úvodním školení, ovšem minimálně jednou ročně.

Pokud se neuspokojivé řidičské dovednosti a chování nezlepší školením a vedením, řidiči mohou být vyřazeni z řidičských úkolů.

Místní provozovny Společnosti by měly:

- využívat kvalifikovaného interního školitele nebo pro řidiče profesionály školitele akreditovaného příslušným orgánem a pro řidiče referenty školitele s odpovídajícím oprávněním;
- zasahovat do průběhu a obsahu školení tak, aby odpovídalo jejich konkrétním potřebám;
- pravidelně revidovat úroveň školení, aby se zvyšovala jejich kvalita a aktuálnost.

7.4 Výběr a specifikace vozidel

Je-li to možné, měly by se již v době nákupu vozidel pořídit vozy s nainstalovanými bezpečnostními pásy upevněnými do tří bodů, a to pro všechna sedadla.

Dodatečná instalace tříbodových bezpečnostních zádržných systémů do vozidla, které bylo dodáno bez bezpečnostních pásů nebo pouze s břišním pásem, by mohla způsobit problémy s homologací vozidla a vyžaduje úzkou spolupráci s výrobcem, příslušnými orgány a / nebo pojišťovnami. Pokud z posouzení rizika vyplývá, že je požadován tříbodový bezpečnostní zádržný systém, ale není možná jeho dodatečná instalace, doporučuje se přerušit používání aktuálního stroje a pořídit nový stroj se zádržným systémem.

Společnost a její dodavatelé musí zvážit následující dodatečné bezpečnostní vybavení pro vozidla a řidiče:

- hasicí přístroj (tam, kde je to vhodné);
- lékárnička a signalizační světlo / baterka;
- vhodné rezervní kolo a pneumatika (tam, kde je to vhodné);
- sada nářadí a náhradní díly pro vozidla (žárovky, pojistky, apod.);
- výstražné trojúhelníky.

7.4.1 Užitková / osobní vozidla

V nově zakoupených užitkových/osobních vozidlech musí být nainstalováno minimálně následující vybavení:

- tříbodové integrované bezpečnostní pásy na všech sedadlech (viz výše);
- opěrky hlavy (u všech sedadel);
- air bagy (alespoň u řidiče a spolujezdce na předním sedadle);
- postranní zrcátka u řidiče a spolujezdce;
- brzdy s protiblokovacím systémem.

V provozech Společnosti a všude tam, kde je to možné, by mělo být omezeno používání soukromých vozidel zaměstnanců k pracovním úkolům, pokud vozidlo neodpovídá podmínkám správné praxe uvedeným výše.

Pokud z vyhodnocení rizik vyplývá[1], že se osobní vozidla budou pohybovat v oblastech s provozovaným těžebním pohyblivým zařízením, musí být vybavena následujícím:

- výstražnou anténou (2,5 m dlouhé tyče měřeno od země s reflexními prvky);
- stroboskopem nebo blikajícími (varovnými) světly;
- retroreflexními pruhy (minimálně na zadní části vozidla) nebo zapnutými obrysovými světly po dobu pobytu v těžebním prostoru

[1] Jako možnost se připouští hodnocení rizik provedené na místě podle specifik pracoviště.

- komunikačními prostředky předanými při vjezdu do lomu (CB radiostanice či v ruce držené rádio mohou být užívány pouze, když vozidlo stojí).

V případě, že jsou vozidla často užívána v blízkosti těžebních mobilních zařízení (např. v lomech):

Nová užitková /osobní vozidla musí být zakoupena v barvách, které zajistí jejich dobrou viditelnost a budou kontrastní k pozadí (např. nikoli černá) a se zvukovou signalizací při couvání (všechna vozidla s omezeným zadním výhledem).

7.4.2 Logistická vozidla (nákladní vozy používané na veřejných komunikacích)

Aby bylo zajištěno, že dopravní činnosti budou prováděny účinně a zároveň s minimálním rizikem pro řidiče, náklad a ostatní účastníky silničního provozu, musí být vybráno správné vozidlo pro danou úlohu (s přihlédnutím k typu a trvání jízdy jak pro řidiče, tak pro vozidlo).

Níže uvedené minimální vybavení vychází ze současné úrovně technických požadavků a nařizuje se jeho instalace na nově zakoupená logistická vozidla (nad 3,5 tuny), pokud po zakoupení vozidla vybavení chybí. Na stávající vozidla musí být níže uvedené minimální vybavení instalováno a vozidla musí být vybírána podle odhadu rizik a nákladů Společnosti. Minimální vybavení zahrnuje:

- tříbodové integrované bezpečnostní pásy na všech sedadlech (viz výše);
- levá a pravá postranní zrcátka a konvexní zrcadla na slepé úhly;
- zrcadlo pokrývající předek vozidla (doporučeno 1,5 m vpředu);
- air bagy (alespoň u řidiče) tak, jak jsou k dispozici jako standardní vybavení od výrobců;
- brzdy s protiblokovacím systémem;
- varovné zvukové zařízení při couvání (u všech vozidel s omezeným výhledem dozadu);
- reverzní kamera - doplňkové přední a boční kamery se doporučují pro zobrazení 360 °;
- klíny na zajištění kol (na rutinní nakládkové a vykládkové operace);
- tachograf (zařízení zaznamenávající ujetou vzdálenost a čas u vozidla);
- pryžový obklad všech pedálů (např. spojek a brzd), aby se zabránilo sklouznutí;
- ochrana zadního podběhu, aby se zabránilo poškození zádi při kolizi a kontaktu vozidla s překážkou zadní částí podvozku (u vozidel těžších než 12,5 tuny celkové hmotnosti);
- boční ochrana proti podjetí a výstražné tabule k varování a chránění (moto)cyklistů, aby se nedostali pod zadní pneumatiky;
- retroreflexní značení na všech částech vozidla a návěsu ke zvýšení nápadnosti;
- pneumatiky, které odpovídají nejmenší povolené hloubce vzorku pneumatiky (žádné protektorované pneumatiky na řízených nápravách);
- zařízení na nakládku a vykládku nákladu, která se nebudou pohybovat volně kolem kabiny (např. zvedáky a podobné nástroje);
- blatníky a zástěrky;
- výstražná znamení pro cyklisty tam, kde je to možné;
- tam, kde je to vhodné, plachty nebo jiné prostředky pro pokrytí nosné plochy při jízdě po veřejných komunikacích, aby se minimalizovalo riziko pádu materiálu, prachu a úlomků (pokud je to možné, manipulace s pokrytím by neměla vyžadovat práci ve výšce);
- vyklápěcí vozy by měly mít automatické výklopné dveře a automatické systémy zaplachtování.

Tam, kde podle vyhodnocení rizik existuje možnost rizika převrácení vozidla vzhledem k terénu, typu vozidla nebo pracovním podmínkám, instaluje se (interně nebo externě) řádně zkonstruované zařízení proti převrácení.

Volné předměty, které by mohly způsobit zranění nebo nehodu se nesmí vozit v prostoru pro řidiče / cestující u žádného vozidla. Každé vozidlo s neoddělenýmúložným prostorem je vybaveno sítí na náklad nebo jejím ekvivalentem, které oddělí úložný prostor od prostoru pro řidiče / cestující.

7.4.3 Těžební pohyblivá technika / mobilní zařízení

Nově pořizovaná zařízení

Seznam povinných bezpečnostních vlastností všech nově zakoupených těžebních pohyblivých zařízení je uveden v Manuálu: dobrá praxe pro bezpečnostní zařízení. Tento manuál je v případě nutnosti revidován a aktualizován specialisty ze skupiny HeidelbergCement. Odchylky od tohoto manuálu jsou možné pouze na základě místního hodnocení rizik a musí být schváleny generálním ředitelem a manažerem BOZP. Manuál je dostupný zde:

http://unite.grouphc.net/wok/hs/HS_goodPrac/HTC_Yellow%20Machine-safetylist-31Okt2014.pdf

Dokument obsahuje následující témata:

- přístup a výstup;
- údržba;
- rozhled (zrcadla, kamery, majáky, blikající světla);
- bezpečnostní vybavení;
- servis;
- pracovní prostředí (kabiny, komunikace).

Ačkoli v současné době není reflexní značení zahrnuto ve výše uvedeném seznamu, nově zakoupené těžební mobilní zařízení musí být vybaveno reflexním značením minimálně vzadu. To platí pro všechna těžební vozidla větší než 1 tuna včetně vozidel dodavatelů.

Dovybavení stávající těžební pohyblivé techniky

Aby se zlepšila viditelnost těžebního pohyblivého zařízení, musí být vybaveno retroreflexním značením minimálně v zadní části a dovybaveno akustickým zařízením pro couvání (couvací pípák). To platí pro všechnu těžební pohyblivou techniku těžší než 1 tuna včetně techniky dodavatelů.

Navíc vzhledem ke zvýšenému riziku ublížení osobám při couvání těžebního pohyblivého zařízení většího než 10 t, musí být na tato zařízení, včetně techniky dodavatelů, namontovány reverzní kamery.

7.4.4 Těžká technika na silnicích

Těžká technika (používaná jako dempry, nabíjecí vozy, kropičky, atd.) musí splňovat stejné standardy, jak je uvedeno výše v bodě 7.4.2.

Kromě standardů uvedených v bodě 7.4.2 musí být těžká technika vybavena:

- dvěma nezávislými brzdovými okruhy;
- prvky zlepšujícími viditelnost podle stejných pravidel jako těžební pohyblivá technika;
- pneumatikami vhodnými pro jízdu mimo silnice;
- ochranou pro případ pádu břemene a /nebo prostředky proti převrácení.

Těžká technika musí být vybavena retroreflexním značením minimálně na zadní straně a akustickým zařízením pro couvání (couvací pípák), aby byla zajištěna lepší viditelnost těžké techniky. Tento požadavek platí pro všechna těžká vozidla včetně vozidel dodavatelů.

Navíc vzhledem ke zvýšenému riziku ublížení osobám při couvání těžké techniky musí být na tato zařízení (včetně techniky dodavatelů) namontovány reverzní kamery.

7.5 Údržba, opravy a kontroly mobilních zařízení

Společnost zajistí, aby všechna vozidla určená k plnění pracovních úkolů byla ve stavu způsobilém k jízdě a byla pravidelně prohlížena v rámci plánovaného programu údržby.

Společnost musí zajistit kontrolu a údržbu, včetně každodenních a týdenních prohlídek řidičem, a plánovaný program údržby s jasně danou maximální dobou mezi údržbou. Tam, kde si to žádá právní předpis, procházejí vozidla povinnými prohlídkami a jsou jim vydávány platné certifikáty o prohlídce.

Pokud to doposud není povinné podle příslušných právních předpisů, každá provozovna musí zajistit pravidelné (minimálně každé tři měsíce) testy účinnosti brzd (brzdná dráha) pro všechna vozidla s pneumatikami pro těžební pohyblivou techniku a těžkou techniku (HME a HD). Test je možné dělat elektronickým zařízením pro testování brzd.

Údržba musí být pravidelně hodnocena a dokumentována, aby se zajistil její vysoký standard. Na služebních vozidlech musí být používány kvalitní náhradní součástky, obzvláště u bezpečnostních prvků jako jsou brzdy nebo pneumatiky, a životnost součástek musí být dokumentována stejně jako všechny defekty na vozidle, tak aby se daly vysledovat problémy a trendy včas a podle nich se dala vylepšovat vozidla, komponenty nebo režim údržby.

Vnitropodnikový servis a údržbu musí provádět pouze osoby, které absolvovaly školení, jsou kvalifikované a / nebo mají patřičné oprávnění v určených prostorech pro údržbu. O tom by se měly vést záznamy v příslušné servisní knížce výrobce.

Veškeré neautorizované opravy a nepovolená údržba na pracovištích Společnosti, ať už prováděná vlastními řidiči nebo řidiči dodavatele nebo zákazníka, je zakázána. Jsou povoleny pouze nouzové opravy, které však musí být při nejbližší příležitosti revidovány a schváleny oprávněným nebo pověřeným mechanikem.

7.6 Prohlídka vozidel před výjezdem

Společnost musí zajistit, že budou zavedeny postupy, které zajistí, že zařízení budou před použitím technicky způsobilé / bezpečné. Jedná se o následující postupy:

- kontrola a inspekce všech druhů těžkých zařízení (nákladních vozů a těžebního zařízení) před použitím řidičem / provozovatelem pomocí standardizovaného kontrolního seznamu;
- zaznamenávání výsledků kontroly pro posouzení ze strany odpovědných nadřízených / vedoucích a pro účely auditu;
- definice kritérií, za jakých okolností a jak musí být zařízení vyřazeno z provozu, zajištěno, označeno a neřízeno, dokud nebudou odstraněny závady;
- zajištění provádění kontrol firemních vozidel před jízdou.

U vozidel provozovaných na veřejných komunikacích musí být prohlídky vozidel před výjezdem provedeny před každou hlavní cestou nebo denně, pokud je cesta delší než 24 hodin nebo tak, jak to vyžaduje zákon. Každé jiné mobilní zařízení musí být zkontrolováno na začátku každé směny, ve které je používáno.

Prohlídka vozidel před výjezdem by měla být provedena v dobrém osvětlení, aby nedošlo k přehlédnutí potenciálních závad.

7.7 Záznamové systémy dat vozidel pro logistická (nákladní) vozidla

Provozovny Společnosti, které by mohly mít problémy s chováním řidičů[3], by měly zvážit osazení vozidel schváleným Vnitřním sledovacím systémem vozidel nebo Záznamovým zařízením dat vozidel, které vyprodukují data o cestě, která lze analyzovat a dodat zpětně řidičům a jejich nadřízeným.

Dané nástroje zaznamenávají k řidičovu identifikačnímu číslu nebo klíči rychlost, jakékoli ostré zrychlení nebo zpomalení, projetou trasu, ujeté kilometry a najeté hodiny.

Systémy správy dat obsahují následující:

- postupy zajišťující, že detektory jsou instalovány, pracují správně, jsou chráněny proti odcizení a mají výstražné úrovně odpovídající místním podmínkám pro řízení;
- data z detektorů jsou stahována, analyzována a sdělována tak, aby poskytla zpětnou vazbu o výkonu jednotlivých řidičů tak, aby se mohli zlepšovat a zdokonalovat své dovednosti.

[3] Například v případě, kdy analýza událostí vykazuje, že hlavní příčinou těžkých havárií je neadekvátní chování řidiče

Je možné postupovat podle metodiky rizik, aby se mohlo sladit tempo postupného zavádění VDR systémů v určitých flotilách vozidel a podnikových činnostech.

Bude-li přistoupeno k instalaci záznamového systému dat vozidel, musí být dodrženy právní předpisy. V každém případě musí být řidiči před prvním použitím vozidla informováni o tom, kde jsou ve vozidle daná zařízení instalována.

7.8 Řízení dopravy a komunikací na provozovnách

Společnost musí vhodnými prostředky řídit dopravu na provozovnách.

Následující postupy musí být zavedeny na všech provozovnách Společnosti:

- **plán dopravy** – vhodně označený u vstupu na pracoviště; v případě potřeby by měla být k dispozici a při příjezdu řidičům vydána tištěná verze;
- **značení** – jasné a vhodně vyznačené dopravní značení, silniční pravidla (Stůj/Dej přednost v jízdě), místní pravidla (požadavky na osobní ochranné pracovní prostředky), označení umístění kanceláře, rychlostní omezení, zóny na otáčení a parkování, zakázané zóny;
- **pravidla řízení** – rychlostní pravidla pro vozidla musí být jasně zveřejněna na všech místech pracoviště a musí odpovídat místním podmínkám. Pravidla musí být definována a oznámena vhodnými prostředky, to se týká např. předjíždění mobilního zařízení, minimální vzdálenosti, parkování zařízení, apod.;
- **osvětlení** – na základě vyhodnocení rizik musí být zavedeno správné osvětlení na dopravních trasách, trasách pro pěší, chodnících a parkovacích zónách, aby se zlepšila viditelnost a bezpečnost osob i jejich vozidel;
- **místa pro parkování/odpočinek řidičů** – jasně vytyčená, označená a vzdálená od hlavních tras a nebezpečných zón. Mělo by se dbát na to, aby se vozidla parkovala tak, aby jejich první pohyb při opouštění parkovacího prostoru byl dopředu. V případě, že je nutné couvat, mělo by se požadovat, aby vozidla parkovala pozadu do vyznačených parkovacích míst;
- **zákazníci** - přístup a pohyb zákazníků na pracovištích Společnosti by měl být omezen na jasně vymezené oblasti a pokud je to možné, oddělen od běžného provozu;
- **zóny pro pěší** – bezpečné zóny pro chodce a pěší trasy by měly být jasně označeny, aby po celou dobu oddělovaly osoby od pohybujících se vozidel. Tyto oblasti musí být udržovány v bezpečném stavu, např. v zimním období bez ledu a sněhu;
- **okrajová ochrana/okrajové hráze** – pokud z vyhodnocení rizik vyplývá, že těžební zařízení může náhodně sjet z určené rampy nebo silnice, musí být zajištěna okrajová ochrana vyrobená z vhodných materiálů, která by měla mít výšku buďto 1,5 m nebo poloměr největšího kola, podle toho, co je větší.
    - Přední profil okrajové ochrany by měl být vytvořen tak, aby na ni vozidlo nemohlo najet a přejet ji.
    - Balvany samy o sobě nejsou jako okrajová ochrana vhodné, ale mohou se použít na lemování obslužných komunikací na plochých zónách lomu nebo pokud jsou zapřeny do mletého materiálu.
    - Vyšší okrajové hráze by se měly instalovat, je-li pravděpodobné, že vozidlo by přes okrajovou ochranu mohlo projet.
    - Eventuálně je akceptovatelný přístup založený na vyhodnocení rizik, pokud jsou hodnocení specifická pro dané pracoviště a proveditelná lokálně.
- **vozovky pro těžební pohyblivou techniku / těžkou techniku** – u dopravy po cestě s jedním jízdním pruhem (jednosměrné) by pruh měl mít šíři přinejmenším 2,5 násobku nejširšího vozidla. U dvou jízdních pruhů (dvousměrné) by cesta měla mít šíři 3,5 násobku nejširšího vozidla. To se zvyšuje na 4 násobek šířky nejširšího vozidla v zatáčkách a ohybech.
    - Pro provozy, které probíhají v podmínkách slabého osvětlení nebo v noci, by měly být použity na okrajích silnic reflexní značky.

- Eventuálně je akceptovatelný přístup založený na vyhodnocení rizik, pokud jsou hodnocení specifická pro dané pracoviště a proveditelná lokálně.

- **přednost v jízdě** – na pracovištích musí být stanovena příslušná pravidla pro „přednost v jízdě“ založená na vyhodnocení rizik s přihlédnutím k potřebám těžební pohyblivé techniky, zvláštních přeprav (např. výbušnin), sanitních / hasičských vozů a chodců;
- **couvání** – snižte potřebu couvání na minimum užíváním jednosměrných systémů dopravy nebo označených zón na otáčení. Tam, kde je couvání nutné, se činnost musí zvážit z hlediska posouzení rizika a musí se použít vhodné kontrolní opatření včetně:
  - namontovaní světel, konvexních zrcadel, uzavřeného televizního okruhu, zvukových výstražných znamení a (nepovinně) zpětných radarových systémů (lze použít couvací senzory Ultrasonic);
  - oblasti pro couvání by měly být navrženy s adekvátním prostorem a okrajovou ochranou;
  - tam, kde je to podle vyhodnocení rizik nutné, by měli být využiti signalisté. Tento úkol musí vykonávat pouze vlastní zaměstnanci, kteří jsou vyškoleni, jsou řádně vybaveni bezpečnostními nástroji a jsou si vědomi vlastních rizik.
- **železniční doprava** – musí být vytvořeny vhodné prostředky k předcházení nehodám chodců nebo mobilních zařízení v rámci jakéhokoliv druhu železniční dopravy:
  - železniční tratě by měly být chráněny buď vhodnými prostředky (např. ploty nebo zábradlím) nebo by vlaky nebo posunované díly měly být vedeny příslušnou osobou, např. strojvedoucím;
  - železniční tratě musí mít vhodné přechody, aby mohly osoby bezpečně přejít přes koleje;
  - přejezdy železničních tratí pro nákladní automobily musí být správným způsobem zajištěny.
- **komunikace** – stanovte jasná pravidla a protokoly pro komunikaci mezi různými osobami (např. signalisty, strojvedoucími, posunovači, řidiči lehkých vozidel a obsluhou těžebních zařízení, dodavateli, subdodavateli,…), aby nedocházelo k nedorozuměním;
- **uvědomělost a školení** – orientace a školení bezpečnosti práce pro zaměstnance a dodavatele, klienty a další návštěvníky pracoviště musí obsahovat informace o dopravním plánu a dalších konkrétních pravidlech dopravní bezpečnosti:
  - je třeba mít stále zapnuté bezpečnostní pásy;
  - není dovolena žádná nepovolená údržba nákladních vozů na pracovišti;
  - zakazuje se spaní pod zaparkovanými vozidly nebo v jejich okolí;
  - používání sluchátek jako u iPodů nebo MP3 přehrávačů je zakázáno;
  - rizika spojená s používáním mobilních telefonů nebo jiných dvousměrných komunikačních zařízení v blízkosti pohybujících se nebo zaparkovaných vozidel.

Vedoucí provozovny musí objasnit každému, kdo vstupuje do provozovny (zaměstnancům, dodavatelům, zákazníkům a poskytovatelům služeb), že řízení vozidel na tomto místě vyžaduje tutéž, ne-li vyšší opatrnost jako na veřejných cestách.

7.9 Řízení rizik v rámci pracovní cesty

Musí být provedena vyhodnocení rizik, zejména u dálkových cest, cest v noci, při používání rizikových tras a průjezdu rizikovými oblastmi, vzhledem k počasí, atd.

Plán řízení rizik při cestě, založený na zjištěních vyhodnocení rizik, musí být zaveden přinejmenším pro všechny cesty v rizikových a vysoce rizikových zemích. Cesty musí být plánovány tak, aby byla zajištěna bezpečná pracovní doba, a aby nedocházelo k únavě.

Plán řízení cesty zabezpečuje následující:

- je určen manažer cesty (např. vedoucí směny);

- je provedena porada před cestou mezi řidičem a vedoucím směny, aby se probraly veškeré změny ohledně: tras, zastávek, nebezpečí, nákladů, osob a plánu pro mimořádné případy (např. postupy při poruše);
- trasa je jasně definována a zmapována;
- jsou předem definována potenciální rizika při řízení, zvláště pak nebezpečné křižovatky, přičemž se bere v úvahu terén, denní doba, počasí, známé nebezpečné zóny (černé body), rychlostní omezení, svátky (obzvláště pokud by mohly být spojeny s půstem nebo požíváním alkoholu);
- po zvážení identifikovaných rizik jsou na cestu přidělena patřičná vozidla;
- jsou jmenováni pouze kvalifikovaní řidiči vlastnící platné oprávnění na typ vozidla, které má být použito;
- jsou dohodnuty patřičné komunikační prostředky mezi řidičem a manažerem cesty a komunikační protokol (např., zda komunikovat s cílovou stanicí nebo dodržovat kontrolu vozidla, pokud je řízeno z místa původu);
- před započetím cesty jsou vozidla prohlédnuta (viz prohlídka před vyjetím);
- jsou naplánovány zastávky na odpočinek;
- je dán odhadovaný interval příjezdu a osoby v cílové stanici jsou o něm informovány. Pokud řidič nedorazí v předpokládaný čas, měly by tyto osoby uvést do chodu plán pro mimořádné případy.
- všechny cesty během hodin po setmění nebo za snížené viditelnosti by měly být systematicky zhodnoceny z hlediska rizik. Vyhodnocení rizik by mělo počítat se sněžením, prašností, kouřem, mlhou, vydatným deštěm, bezpečnostními ohroženími a místními požadavky na řízení a všemi ostatními důvodně předvídatelnými riziky;
- řidiči jsou fyzicky a psychicky v pořádku, se zvláštním ohledem na předešlé hodiny strávené řízením, množství spánku, denní dobu;
- řidič jasně chápe svou odpovědnost za ohlášení dokončení cesty manažerovi nebo plánovači cesty.

Tam, kde je to potřeba, by měli mít řidiči po celou dobu rozsvícená světla používaného zařízení.

Při plánování nových cest je Společnost konzultuje s řidiči a podporuje soustavnou zpětnou vazbu, aby se identifikovala a snížila všechna známá a potenciální cestovní rizika.

Tam, kde to vyžaduje situace, by Společnost měla spolupracovat s místními agenturami nebo úřady, aby pomohla zvýšit bezpečnost silniční sítě a silničního značení.

Je důležité, aby manažeři, plánovači a personál netlačili nebo neumožňovali řidiči, aby spěchal nebo bral na sebe neakceptovatelná rizika.

8. Řízení dodavatelů dopravních služeb

Doprava mimo pracoviště zprostředkovaná dodavateli služeb může představovat značné problémy, pokud se týká kontroly řízení bezpečnosti práce Společností, nicméně i ty se musí aktivně řešit, jelikož doprava zajišťovaná dopravci může mít za následek zranění a smrtelné nehody mezi dopravcem a třetí stranou.

Společnost se domnívá, že bezpečnost všech se zlepší, pokud smluvní dopravci zavedou podobná bezpečnostní opatření Bezpečného řízení vozidel v rámci vlastních společností.

I když je přijetí a zavedení opatření podle této směrnice odpovědnostní dodavatele, Společnost by měla podpořit dodavatele při přijímání opatření podle této směrnice za předpokladu, že taková podpora si nebude protiřečit s právními předpisy nebo nevytvoří potenciální odpovědnost na straně Společnosti.

Konkrétně, Společnost musí zajistit následující:

- bezpečnost řízení u dodavatele bude zařazena jako součást předběžné kvalifikace dodavatele;
- bezpečnost řízení u dodavatele bude zařazena ve fázi definování smlouvy a ocenění;
- bezpečnost řízení u dodavatele bude součástí předběžné revize rizik;
- bezpečnost řízení u dodavatele bude během realizace smlouvy pravidelně revidována;

- bezpečnost řízení u dodavatele bude začleněna jako součást zpětného hodnocení smlouvy;
- veškeré nehody, jichž dodavatel bude v rámci služby pro Společnost účastníkem (na pracovišti i mimo ně) se budou hlásit patřičné kontaktní osobě Společnosti a specialistům bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Výše uvedené procedurální kroky odpovídají směrnici Společnosti “Bezpečnost dodavatelů a návštěv“, v níž lze najít další podrobnosti o řízení bezpečnosti dodavatelů.

Při hodnocení dodavatele pro poskytování přepravy se spolupracuje s útvary společnosti patřícími do skupiny HeidelbergCement v České republice, (např. právní útvar, centrální nákup, prodej a BOZP útvar). Tyto útvary mohou vytvořit podporu firemní činnosti tak, aby obsahovala předpoklady bezpečného řízení vozidel, požadavky na výkon a pojištění při smluvních jednáních, tak aby se vytvořily nebo rozšířily smlouvy a bylo poskytnuto školení a poradenství tam, kde se vyžaduje zjištění rizik.

Kritéria pro výběr dodavatelů a poskytovatelů dopravních služeb jsou:

Dodavatelská firma má bezpečnostní politiku nebo povinnosti při řízení vozidel, která:

- vyžaduje shodu s příslušnými právními předpisy;
- odpovídá povaze a rozsahu provozních rizik organizace;
- bere v úvahu specifické požadavky klienta;
- představuje závazek ke zlepšení výkonu při bezpečném řízení vozidel.

Dodavatelská firma má proces pro zajišťování bezpečného řízení vozidel:

- řidiči jsou školeni, certifikováni a z lékařského hlediska v pořádku tak, aby mohli řídit vozidlo;
- řidiči jsou odpočatí a bdělí;
- vozidla jsou prohlížena a vady jsou napravovány;
- procesy reakce na případy nouze jsou zavedeny pro případ dopravních nehod;
- rizika cest jsou vyhodnocována a jsou podnikány patřičné kontroly;
- výkon řidičů je řádně ohodnocován (odměny/ sankce).